

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВАРТІСТЬ БІЗНЕСУ

Ананійчук Д.О., здобувач факультету економіки та управління
 Крюкова І.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
 e-mail: kryukovaia1@rambler.ru

Одеський державний аграрний університет
 м. Одеса, Україна

Для забезпечення господарської діяльності бізнес-суб'єктів необхідні активи, джерелом формування яких постають різні форми залученого капіталу. Специфіка бізнес-умов діяльності українських компаній (нестабільність факторів економічного середовища, висока вартість кредитних ресурсів, зниження інвестиційного клімату національної економіки тощо) зумовили тенденцію, за якої у значній кількості бізнес-суб'єктів у структурі джерел фінансування активів власний капітал збільшує свою частку. Досить низької питомою вагою у структурі джерел забезпечення активів характеризуються довгострокові зобов'язання. Основна частка приходиться на поточні зобов'язання та власні кошти підприємств. Як свідчать дані досліджень, у структурі пасивів українських підприємств в середньому за видами економічної діяльності питома вага власного капіталу займає близько 26,3%, на підприємствах аграрного бізнесу – 54,2% [1].

Власний капітал – джерела фінансових ресурсів підприємства, які внесені його засновниками або сума реінвестованого чистого прибутку [2, с. 952]. Ф.Ф. Бутинець визначає сутність власного капіталу як «... загальну вартість засобів підприємства, що належать йому на правах власності і використовуються для формування активів [3, с. 451]. Рудика В.І., Сукрушева Г.О. та Гонтар Т.Ю. тлумачать зміст власного капіталу як систему фінансових відносин у межах суб'єкта господарювання щодо формування джерел фінансування підприємства за рахунок коштів засновників, а також суми реінвестованого прибутку [4, с. 438].

За умов вартісних підходів до управління власний капітал відіграє виняткову роль при визначенні вартості бізнесу. У той час, коли вартість активів надає інформацію про поточну вартість бізнесу, власний капітал підприємства формує уявлення про майбутню вартість бізнесу. Вартісна оцінка власного капіталу є вирішальною при прийнятті основних управлінських рішень.

У зарубіжній практиці розповсюдженим є методичний підхід до визначення вартості підприємства на основі взаємодії наступних складових: власний капітал, сукупний борг, грошові активи. Вартість підприємства (EV) уявляє собою загальну вартість бізнес-операцій, які включають власний капітал та боргові зобов'язання. Його вартість розраховується шляхом додавання ринкової капіталізації компанії до її загального боргу за мінусом грошових коштів та їх еквівалентів. Отриманий показник враховує спроможність компанії генерувати прибуток від власної діяльності та постає основним для оцінки її результативності.

Вартість підприємства – це вартість операційного бізнесу, на яку не здійснює вплив зміна структури капіталу (за винятком високого рівня фінансового левериджу).

Вартість підприємства уявляє собою справедливу вартість його чистих операційних активів. З урахуванням класичної формули бухгалтерського обліку, що виражає вартість активів, вартість підприємства можна представити, як:

$$\text{Операційні активи} + \text{Грошові кошти та їх еквіваленти} = \text{Операційні зобов'язання} + \text{Борг} + \text{Власний капітал} \quad (1)$$

Балансові показники ґрунтуються на балансовій вартості, проте, мають враховувати ринкову (справедливу) вартість активів та зобов'язань.

Список використаних джерел

1. Діяльність підприємств. 2020: стат зб. / Держ. служба статистики України. Київ, 2020. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
2. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 950-954.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. Житомир: Рута, 2009. 912 с.
4. Рудика В.І., Сукрушева Г.О., Гонтар Т.Ю. Теоретична сутність категорії «власний капітал підприємства». *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 436-440.

УДК 530.192:330

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОВОЧІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Баранчук В. Ю., здобувач вищої освіти ФЕМПІ 3-4
e-mail: v.baranchuk_femp_4_21_b_d@knu.edu.ua
Науковий керівник – **Танклевська Н.С.**, д.е.н., професор
e-mail: n.tanklevska@knu.edu.ua

**Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна**

Повномасштабна війна є надзвичайно критичним явищем для всіх сфер діяльності держави, при якому порушуються напрацьовані економічні зв'язки, руйнуються фінансові перспективи, активно прогресуюча інфляція знецінює національну валюту, а зростаюче безробіття позбавляє державну скарбницю доходів [1]. Це негативно вплинуло і на стан розвитку овочівництва в Україні. Ріст ціни на будь яку продукцію, в тому числі і на овочеву відбувається в більшості випадків через її дефіцит на ринку. Одним з найбільш важливих чинників дефіциту овочів на ринку України є війна рф з Україною в результаті якої частина території, де вирощувалися овочеві культури, є частково окупованою або на ній відбуваються бойові дії. Так площа під овочевими культурами у 2020 та 2021 роках становила 457,3 тис.га та 453,5 тис.га відповідно, а з початком вторгнення рф на територію України вона зменшилась на 84,4 тис.га та 80,6 тис. га відповідно до 2020 та 2021 років і становила 372,9 тис.га. Майже половина зменшення площі під овочевими культурами відбулося за рахунок Херсонської області де овочі вирощували на площі 39,4 тис.га у 2020 році та 38,9 тис.га у 2021 році. Інша частина за рахунок Харківської, Миколаївської, Запорізької, Донецька, де площі під овочевими культурами в 2022 році зменшилися приблизно у два рази [2].

Також у 2022 році спостерігаємо зменшення урожайності овочевих культур на 7,1 ц/га порівняно з 2020 роком і на 15,1 ц/га - з 2021 роком. Таке зменшення відбулося в основному за рахунок Миколаївської області, де урожайність у 2022 році становила 157,8 ц/га, що на 152,1 ц/га менше ніж у 2020 році та на 184,3 ц/га ніж у 2021 році. Також слід відзначити зростання урожайності в Одеській та Черкаській областях з 150,2 ц/га та 164,2 ц/га в 2020 році до 200,3 ц/га та 204,2 ц/га в 2022 році відповідно [3]. У всіх інших областях спостерігаються незначні коливання в урожайності в своїй більшості пов'язані з умовами року.

Зменшення посівних площ під овочевими культурами відкритого ґрунту та їх урожайності у 2022 році не могли не вплинути на обсяги виробництва. Так, обсяги виробництва овочевих культур відкритого ґрунту в цілому в Україні у 2020 році становили 96527,9 тис. ц та зростають до 99351,6 тис. ц (на 2823,7 тис.ц) у 2021 році і зменшуються з початком вторгнення рф на територію України в 2022 році до 75115,9 тис. ц (що на 21412,00 тис. ц менше порівняно з 2020 роком і на 24235,7 тис.ц – порівняно з 2021 роком). Таке